

רשומות

הצעות חוק

25 בנובמבר 1970

914

כ"ו בחשוון תשל"א

עמוד

51

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 8), תשל"א—1970

מ ב ו א

הנושא העיקרי שבו עוסק החוק המוצע הוא הארכת התקופה שבה יינתנו מענקים, תוך כדי שינוי מספר הוראות ביחס אליהם. בארצות רבות בעולם, וארצות מפותחות ביניהן, יש חוקים לעידוד השקעות הון, המעניקים מענקים, וכדי לעמוד בהתחרות עם ארצות אלה במשיכת משקיעים יש צורך במתן מענקים גם אצלנו.

הנסיון של חמש השנים שבהן ניתנים המענקים מוכיח בבירור שהם הגדילו את היקף ההשקעות במידה ניכרת. היקף ההשקעות המאושרות גדל מרבע מיליארד לירות לפני שהוחל במתן מענקים למיליארד לירות בשנת 1969. המענק גרם גם לעליה בשיעור הביצוע של התכניות מ-65% ל-85%. לאור האמור, וכן לאור תחזיות התפוקה והיצוא הדורשות היקף השקעות מאושרות של מיליארד לירות לשנה – מוצע להמשיך במתן מענקים.

הוברר שההשפעה העיקרית של המענק על המשקיע היא בכך שהמדינה משתתפת בסיכון הכרוך בהשקעה; וככל שהתעשייה מתפתחת וספציפית ומיועדת ליצוא ונמצאת באזור פחות מפותח – גדל הסיכון ויש צורך בהשתתפות המדינה. ברור שכאשר מדובר בהשתתפות המדינה יש צורך בראש וראשונה בהשקעה עצמית של בעל המפעל. כיום נדרשת, לפי הקריטריונים של מינהלת מרכז ההשקעות, השקעה עצמית בהון המניות בגובה של שליש מהסכום הדרוש לביצוע התכנית – במרכז הארץ, ושל 20% – באזורי פיתוח. אחת ממטרותיו של החוק המוצע היא להבטיח בחוק גופו את ההשקעה העצמית היציבה של בעל המפעל, כמלים אחרות – ריתוק ההון למפעל.

מוצע להקפיד יותר על ביצוע התכניות ועל כך שההטבות והמענק הניתנים לבעל מפעל מאושר לא יינתנו לשוא. משום כך מוצע לתקן את הסעיפים הדנים בביטול האישורים ובהחזר המענק, האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים שלגביהם ניתנו ההטבות. התיקון יקל על המעקב אחרי ביצוע התכניות בכך שיקבע כי נטל ההוכחה לכך שהתכנית בוצעה כהלכה יוטל על בעל המפעל, ובמידה שלא יעמוד בכך יהא עליו להחזיר את ההטבות אלא אם תקבע המינהלה אחרת.

החוק המוצע מכוון גם לעודד את המשקיעים להשתמש במכונות וציוד מתוצרת הארץ, וזאת על ידי מתן מענק מיוחד ונוסף על המענק הרגיל למי שירכוש מכונות וציוד מתוצרת הארץ.

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 8), תשל"א-1970

1. בסעיף 29א (א) לחוק לעידוד השקעות הון, חשי"ט-1959 (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) ברישה, במקום "בהון המניות כלול" יבוא "בהון המניות או הגדלת הונה כלולים";
- (2) במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) דו"ח הקצאת מניות כנגד אותו חלק מהון החברה שלגביו ניתן אישור המינהלה."
2. בסעיף 40 לחוק העיקרי -
- (1) בהגדרת "בנין תעשייתי", פסקה (2) בטלה; פסקה (3) תסומן (2) ואחריה יבוא:
- "(3) הבנין או אותו חלק ממנו שהושכרו כאמור בפסקה (2) לא נמכרו לא הוזכרו ולא הושכרו לפני שהושכרו לראשונה כאמור";
- (2) בסופו יבוא:
- "מחיר מקורי" - כמשמעותו לענין סעיף 21 לפקודת מס הכנסה,² למעט הוצאות מימון, הוצאות הנהלה וכלליות שנהוג לראותן כך לפי כללי חשבונאות מקובלים, הוצאות נסיעה, הוצאות הרצה והוצאות אחרות כיוצא באלה שיקבעו אותן השרים;
- "בעל שליטה" - כמשמעותו בסעיף 32 (9) לפקודת מס הכנסה.¹

תיקון סעיף 40א

דברי הסבר

- סעיף 1** סעיף 29א(א) לחוק העיקרי שהחוק לפני כשנה, קובע כך:
- "היה ייסודה של חברה בהון מניות כלול בתכנית מאושרת, יידחה לחמש שנים סילוקו של אותו חלק מסכום מס הבולים העולה על עשרת אלפים לירות לגבי כל אחד מאלה:
- (1) תזכיר ההתאגדות;
- (2) דו"ח הקצאת מניות המתייחס להון המניות שהיה רשום בתזכיר ההתאגדות בעת רישום החברה ואשר לגביו ניתן אישור המינהלה."
- המטרה בהקמתה של חברה זו היתה להקל על חברה בעת רישומה ובטרם החלה בעסקיה - על ידי דחיית חלק מתשלום מס הבולים.
- מתברר כי קיימת הצדקה למחן הקלה בזאת גם כשהחברה מרחיבה את מפעלה בממדים גדולים, היות ולשם קבלת אישור לפי החוק, ובמיוחד לשם קבלת המענק, נדרשת הגדלת ההון על ידי בעל המפעל, ובשל הגדלת ההון חלה חובת תשלום מס בולים העשוי להגיע לסכום ניכר.
- על כן מוצע לתקן את החוק ולאפשר גם בהרחבת מפעל דחיית אותו חלק מהמס המשתלם על כל דו"ח ודו"ח של הקצאת מניות, העולה על עשרת אלפים לירות.

- סעיף 2** (1) "בנין תעשייתי" מוגדר בסעיף 40א לחוק העיקרי כך:
- "בנין שהוקם בהתאם לתכנית מאושרת ואשר הוכח למינהל כי -
- (1) בנייתו נגמרה אחרי יום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968);
- (2) לא נמכר לפני שהושכר לראשונה;
- (3) כולו או עיקר שטחו, בשיעור שנקבע בכתב האישור, הושכר לראשונה למפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי, לתקופה ובתנאים שנקבעו בכתב האישור."
- מנוסחת של התגדרה עולה שהגבלת איסור המכירה של הבנין לפני שהוא יושכר תחילה למפעל תעשייתי, חלה גם על אותו חלק של הבנין שמותר לא להשכירו למפעל תעשייתי. הגבלה זו היא הכבדה מיותרת ועל כן ימוצע לתקן את הנוסח כך שיאפשר את מכירת חלק זה של הבנין גם אם לא הושכר קודם למפעל תעשייתי.
- (2) להגדרת מחיר מקורי - המחיר המקורי של גבס כמשמעותו של המונח לענין סעיף 21 לפקודת מס הכנסה (סעיף הפחת) מופיע בחוק העיקרי בסעיף 40א והוא מהווה את הבסיס שלפיו מחושב המענק. לענין חישוב הפחת במס הכנסה פירושו של המחיר המקורי הוא

1 ס"ח חשי"ט, עמ' 234; ס"ח תשל"א, עמ' 152.

2 דיני מדינת ישראל, גוסס חודש 6, תשכ"א, עמ' 120; ס"ח תשכ"ה, עמ' 171; תשל"א, עמ' 158.

3. במקום סעיף 340 לחוק העיקרי יבוא:

340. למענק מאת המדינה לפי הוראות פרק זה ובכפוף לאמור בסעיף 94, זכות למענק יהיו זכאים –

- (1) (א) חברה שיש לה הון מניות;
- (1) (ב) אגודה שיתופית שיש לה הון מניות;
- (2) שותפות רשומה בערבון מוגבל שלפחות 95% מהונה הוא של חברה או של אגודה שיתופית –

שבבעלותן מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי או בנין תעשייתי; ובלבד שאם המפעל הוא מכרה או מפעל אחר להפקת מתכות, או מפעל לעיבוד מתכות שהופקו בישראל, טעון מתן המענק אישורם של שר האוצר, שר המסחר והתעשייה ושר הפיתוח;

- (2) בעל מפעל מאושר או בעל מפעל מוכר שרכש כנכסי מפעל מכוונות או ציוד כאמור בסעיף 62 (א) שהם מתוצרת הארץ, כפי שייקבע בצו.

4. במקום סעיף 340 לחוק העיקרי יבוא:

“שיעור המענק 340. (א) (1) המענק לפי סעיף 340 (1) יהיה באחוזים המפורטים בתוספת מן המחיר המקורי של נכסי המפעל או של הבנין התעשייתי ומן ההוצאות שהוציאו בעל המפעל לפיתוח הקרקע.

דברי הסבר

להפקת מתכות, או מפעל לעיבוד המתכות שהופקו בישראל, לא יהא בעליו זכאי למענק אלא אם מתן המענק אושר על ידי שר האוצר, שר המסחר והתעשייה ושר הפיתוח.

340. המענק יהיה באחוזים המפורטים בתוספת מן המחיר המקורי כמשמעותו לענין סעיף 21 לפקודת מס הכנסה, של נכסי המפעל או של הבנין התעשייתי, ומן ההוצאות שהוציאו על ידי בעל המפעל לפיתוח קרקע.

החוק הקיים איננו מתנה את מתן המענק מאת המדינה במאמץ מקביל מצד בעל המפעל. מגמתו של החוק המוצע היא לקבוע את סכום השתתפותה של המדינה במפעל בהתאם לסכומי ההשקעה העצמית והציבה של בעל המפעל. לשם כך מוצע לקבוע תקרה לגובה המענק, שחאה מושגת על כך שבעל המפעל ישקיע מהונו העצמי לצורך ביצוע התכנית. השקעה כזאת פירושה לגבי חברה או אגודה שיתופית – השקעה בהון מניות בפרע, ואילו בשותפות רשומה בערבון מוגבל – השקעה בהון רשום. מאותו טעם מוצע גם לקבוע שאם תוקטן ההשקעה ששימושה בסיס לקביעת גובה המענק – יוקטן גם המענק באותו סכום.

במטרה לעודד בעלי מפעלים לרכוש מכוונות וציוד מתוצרת הארץ, מוצע לתת לשם כך מענק מיוחד. מענק זה יינתן לכל בעל מפעל מאושר ולא רק לבעלי מפעלים

שכל הוצאותיו של האדם לשם רכישת הנכס; ופירושו של דבר שגם את ההוצאות העקיפות לרכישה מביאים בחשבון.

מוצע לצמצם את הבסיס לקביעת סכום המענק, ולמעט ממנו את ההוצאות הקשורות רק בעקיפין ברכישת הנכסים של המפעל כגון הוצאות ההזקת המשרד, משכורות לאנשים שאינם קשורים במישרין בייצור, הוצאות נסיעה, והוצאות משפטיות.

לשם כך תיקבע הגדרה של המונח מחיר מקורי. מכיון שלא ניתן לפרט את כל ההוצאות העקיפות, מוצע למעט ממחיר העלות את העיקריות שבהן ובנוסף לכך לתת סטיות לשרים הממונים על ביצוע החוק להרחיב את הרישימה, בצו.

סעיפים 340 ו-341 לפי סעיפים 340 ו-341 לחוק העיקרי זכאי לקבל מענק כל בעל מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי או בנין תעשייתי. שיעורי המענק קבועים בתוספת לחוק והם מבוססים על המחיר המקורי של הנכס.

וזו לשון הסעיפים:

“340. בעל מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי או בנין תעשייתי יהא זכאי למענק מאת המדינה בהתאם להוראות פרק זה ובכפוף לאמור בסעיף 94, אולם אם המפעל הוא מכרה או מפעל אחר

(2) סכום המענק כאמור בפסקה (1) לא יעלה על הסכום ששולם למעשה בעד מניות שהוקצו כנגד הון שאושר במסגרת התכנית; ובשותפות – על הסכום ששולם למעשה כהון עצמי רשום לשם ביצוע התכנית.

(3) המינהלה, באישור השרים, רשאית לקבוע שסכום המענק הניתן למפעל הנמצא באזור פיתוח א' לא יוגבל בדרך האמורה בפסקה (2) או שיוגבל במידה שתקבע.

(4) אם לפני שנסתיימה תקופת ההטבות, כמשמעותה בסעיף 45, הוקטן סכום ההון שלפיו חושב שיעור המענק, יחזיר בעל המפעל, בהתאם להוראות שבסעיף 75א, אותו חלק של המענק אשר לא היה משתלם לו אילו היה סכום ההון מלכתחילה הסכום המוקטן; הקטנת הון, לענין זה – לרבות כל סכום שנתן בעל המפעל לבעל שליטה, או זקף אותם לחובתו, הכל בין במישרין ובין בעקיפין, למעט –

(א) סכומים המותרים כהוצאה;

(ב) סכומים שחולקו כדיכידנד;

(ג) החזר הלוואה שנתן בעל השליטה לפני מתן המענק, או שנתן לאחר מכן אם נתן רק לתקופה שאינה עולה על שנה.

(ב) המענק לפי סעיף 40ב (2) יהיה באחוזים שייקבעו מן המחזיר המקורי של הטובין, והוא ישתלם גם אם בעל המפעל זכאי למענק בשל טובין אלה לפי סעיף 40ב (1)."

תיקון סעיף 43

5. בסעיף 43 לחוק העיקרי –

(1) בסוף הערת השוליים יבוא "וההכנסה";

(2) האמור בסעיף יסומן (א) ובו אחרי "סעיפים 21 ו-88" לפקודה יבוא "וסעיף 2 (א) לחוק לעידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט-1969";

ד ב ר י ה ס כ ר

סעיף 5 (1) סעיף 43 לחוק העיקרי קובע שלענין מתן פחת במס הכנסה ותשיבוב ריזיות הון על נכסים שנתקבל בשלהם מענק, ינוכה סכום המענק מהמחיר המקורי שעליו ניתן הפחת.

רוח לשון הסעיף:

"43א. בעל מפעל מאושר שקיבל מענק לפי הפרק הששי בשל נכסי המפעל או בשל בנין תע-שייתי כמשמעותם בסעיף 40א, ינוכה סכום המענק מהמחיר המקורי של הנכסים האמורים לענין סעיפים 21 ו-88 לפקודה או מההוצאות שהוציא לרכישת הנכסים האמורים לענין סעיף 27 לפקודה."

תעשייתיים ובניגים תעשייתיים. פירושו של דבר שאם מפעל הזכאי גם היום למענק, ירכוש מכוונות וציוד מתוצרת הארץ, הוא זכאי גם למענק הרגיל ובנוסף לכך למענק מיוחד זה; ואילו אם מפעל שכיום איננו זכאי למענק ירכוש את המכוונות והציוד, יקבל את המענק המיוחד המריץ לרכישת ציוד מתוצרת הארץ. כדי לאפשר גמישות בקביעת גובה המענק המיוחד הזה, מוצע שהוא ייקבע בצו על ידי השרים הממונים על ביצוע החוק ובאישור ועדת הכספים של הכנסת. מכיון שהמושג מכוונות וציוד שהם מתוצרת הארץ – איננו חד משמעי, ועלולות להתעורר בעיות לגבי מוצרים שלא כל ייצורם געשה בארץ – מוצע שהשרים יקבעו, בצו, מה הם מכוונות וציוד כאלה.

3 ט"ח תשכ"ט, עמ' 232.

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) אם לפני שנסתיימה תקופת ההטבות כמשמעותה בסעיף 45 נמכר אותו חלק מהבנין התעשייתי שלפי התכנית מותר שלא להשכיר לראשונה למפעל תעשייתי, יורסף להכנסה ממכירתו אותו חלק מהמענק שהוא כיהס החלק שנמכר, אל הבנין כולו."

6. בסעיף 55 לחוק העיקרי בפסקאות (1) ו-(2), במקום "והפטור לפי סעיף 70 חל על אותו מטבע" יבוא "והוא היה פטור מן החובה להציעו לשר האוצר למכירה על פי תקנה 6 לתקנות ההגנה (כספים) 1941, מכוח סעיף 3 להודעת הגנה (כספים) (פטור), תשכ"ח-1967".

תיקון סעיף 55

7. בסעיף 62א (1) לחוק העיקרי אחרי "המסים שולמו" יבוא "על טובין - שרכש בעל המפעל או פדה מפיקה רשות המכס -".

תיקון סעיף 62א

ד ב ר י ה ס ב ר

כשמדובר במי שנעשה תושב הארץ, מותנה מתן הפטור בכך שעל מטבע החרף שהוא נושא הפטור או ששימש לרכישת נכס אחר שהוא נושא הפטור, חל סעיף 70 לחוק העיקרי.

סעיף 70 לחוק העיקרי קובע כך:

"70. תושב חרף שהשקיע השקעה מאושרת ובא להשתקע בישראל, יחיה, במשך שבע שנים מיום היותו תושב ישראל, זכאי להוציא מטבע-חרף מישראל לפי הסעיפים 66 עד 68, ויחיה פטור במשך התקופה האמורה מן החובה להציע לשר האוצר מטבע-חרף למכירה על פי תקנה 6 לתקנות ההגנה (כספים), 1941; פטור זה לא יחול על מטבע-חרף שהושג מעסקים אחרים בישראל."

מהנוסח של הסעיף האמור יוצא שמי שנעשה תושב הארץ זכאי לפטור ממס עזבון רק אם בשעה שהיה תושב חרף השקיע השקעה מאושרת כלשהי בארץ. אם עשה כך, ולא חשבו מה גודל ההשקעה, מקנה לו הדבר זכות לפטור ממס עזבון לגבי כל מטבע החרף שיעביר בתוך שבע שנים מיום שנעשה לתושב הארץ ולגבי כל נכס שרכש במטבע חרף כזה.

הגבלה זו אין בה הגיון והיא מהווה אפליה חמורה לרעת מי שבא להשתקע בארץ, שכן תושב חרף פטור לגבי כל מטבע חרף שהעביר ארצה או נכסים שנרכשו במטבע זה.

סעיף 7 סעיף 62א לחוק העיקרי קובע כי מנהל המכס והבלו יחזיר מסים עקיפים ששולמו על טובין המיועדים להקמתו או להרחבתו של מפעל מאושר בהתאם לתכנית מאושרת, אם נתקיימו שלושה תנאים, והראשון בהם הוא:

"(1) המסים שולמו אחרי הגשת הבקשה לאישור תכנית אך לפני אישורה."
קורה לעתים קרובות שאדם שהגיש בקשה לאישור מפעלו רוכש את הטובין להקמת המפעל מהמלאי של

עם חקיקת החוק לעידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט-1969, המעניק אף הוא פחת על בסיס המחיר המקורי, היה צורך לקבוע כי גם לענין זה יופחת סכום המענק, ומתוך שכתה לא נעשה דבר זה. מוצע שהתיקון בענין זה יחול מכניסת החוק האמור.

(2) בעל בנין תעשייתי זכאי למענק בשל הבנין גם אם חלק ממנו, כפי שהתירה מינהלת מרכז ההשקעות, לא הושכר למפעל תעשייתי. המענק מחושב לפי מחיר העלות של הבנין כולו.

מוצע לקבוע כי במקרה שחלק מהבנין התעשייתי נמכר, ולא הושכר למפעל תעשייתי, יראו אותו חלק מהמענק ששיעורו כיהס החלק הגמור אל הבנין כולו, כהכנסה החייבת במס הכנסה. מוצע להוסיף הוראה זו לסעיף 43א, הדן, כאמור, בהתאמות לענין מס הכנסה.

סעיף 6 סעיף 55 לחוק העיקרי קובע כי לא יוטל מס עזבון על נכסים מסויימים של תושב חרף וכן של מי שהיה תושב חרף ונעשה תושב הארץ. זהו לשונו של הסעיף:

"55. בשווי העזבון של מי שנפטר לאחר תחילת חוק זה, בין אם היה בעת פטירתו תושב חרף ובין אם היה תושב ישראל, לא יכללו נכסים שהיו בבעלותו בעת פטירתו ושהוכח למנהל מס עזבון שהם -

- (1) השקעה מאושרת במטבע חרף כמשמעותה בסעיף 56 שהשקיע כשהיה תושב חרף, או לאחר שהיה לתושב ישראל והפטור לפי סעיף 70 חל על אותו מטבע;
- (2) מטבע-חרף, שהעביר לישראל כדין כשהיה תושב חרף, או לאחר שהיה לתושב ישראל והפטור לפי סעיף 70 חל על אותו מטבע, או נכסים שרכש תמורת מטבע חרף שהעביר כאמור."

4 ע"ר 1941, תרט' 2, מס' 1138, עמ' 1380.
5 ק"ת תשכ"ח, עמ' 70 ו-223.

"ויתור על הטבות 74א. המבקש אישור רשאי לוותר על ההטבות לפי חוק זה, כולן או מקצתן, במלואן או בחלקן, ורשאי לבקש כי המענק ישולם בתאריך מאוחר מהקבוע בסעיף 140."

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה המתחילה במלים "ומשעשתה כן, רשאיה היא" יבוא "ומשעשתה כן ישולמו המסים ותשלומי החובה האחרים שלגביהם ניתנו הטבות, במועדים שתקבע המינהלה, זולת אם קבעה שלא ישולמו או שישולמו רק מקצתם";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "המותר על פי חוק הריבית, תשי"ז-1957" יבוא "שקבע לגבי ריבית פיגורים כמשמעותה בצו הריבית (קביעת שיעור הריבית המקסימלי) (תיקון), תשל"ל-1970", לגבי מילווה שאינו צמוד ערך (להלן בחוק זה - ריבית פיגורים)."

"ביטול מענק 75א. (א) ניתן מענק לפי סעיף 40ב (1) ובעל המפעל לא הוכיח, במועדים שנקבעו באישור, כי מילא אחר הוראות חוק זה והתקנות שהותקנו על פיו ושביצע את התכנית המאושרת כולה וקיים את כל תנאי האישור - יחזיר את המענק בצירוף ריבית פיגורים מיום קבלתו תוך שלושים יום מהתאריך שבו נשלחה לו הודעה על חובתו להחזיר את המענק, או במועד מאוחר יותר שתקבע המינהלה.

דברי הסבר

המצב הקיים הוא, איפוא, שביטול האישור איננו גורר בעקבותיו את ביטול ההטבות; הדבר תלוי בהחלטה מפורשת של המינהלה, ואי מתן החלטה פירושו שאין חובה להחזיר את האגרות, המסים ותשלומי החובה שלגביהם ניתנו הטבות.

מוצע לקבוע כי עם ביטול האישור תחול על בעל המפעל שאישורו בוטל חובה לשלם את כל המסים וכו' שלגביהם קיבל הטבות, אלא אם תקבע המינהלה, במפורש, אחרת.

(2) סעיף 75(ג) קובע שעל הסכומים שבעל מפעל שבוטל אישורו יחייב להחזיר, תיווסף ריבית בשיעור המכסימלי המותר על פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

עם ביטול שיעור הריבית המכסימלי לגבי מילווה שאינם צמודי ערך, מוצע לקבוע כי הריבית שתשתלם על הסכומים האמורים תהיה בשיעור החל על ריבית פיגורים.

סעיף 10 (1) סעיף 75א לחוק העיקרי קובע כך: "(א) ניתן לבעל מפעל מענק לפי הפרק הששי, ולא קיימה הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או לא בוצעה התכנית המאושרת, כולה או מקצתה, או לא קיים תנאי מתנאי האישור,

יבואן או סוחר אשר כבר שילמו את המסים. הנוסח הקיים איננו מאפשר להחזיר במקרה כזה את המסים למרות העובדה שהטובין משמשים את המפעל המאושר. מוצע לתקן את הסעיף ולהתנות את הזכות לקבלת החזר המסים במועד רכישת הטובין או במועד פדייתם מפיקוח רשות המכס, לפי הענין, ולא במועד תשלום המסים.

8 סעיף הטבות שלפי חוק זה מוענקות ברובן המכריע למי שחוכר כבעל מפעל מאושר. מתברר שישנם מפעלים המוכנים מטעמים עסקיים לוותר על חלק מההטבות. לא ברור תקפו המשפטי של ויתור זה ומוצע לעגנו בחוק.

9 סעיף (1) סעיף 75א(א) לחוק העיקרי קובע כך: "המינהלה רשאית להתלות אישור או לבטלו לעתיד או למפרע, לאחר שנמסרה לבעל האישור הודעה מוקדמת על כוונת המינהלה לעשות כן, אם על אף הודעה זו לא קיימו הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או התכנית המאושרת, או תנאי מתנאי האישור, ומשעשתה כן, רשאית היא להחליט כי האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים, שלגביהם ניתנו הטבות, ישולמו, כולם או מקצתם, במועדים שתקבע."

6 ק"ת תשל"ל, עמ' 1930.

(ב) קיבלה חברה מענק לפי סעיף 40ב(1) וניתן עליה צו פירוק לפני שביצעה את התכנית המאושרת כולה וקיימה את כל תנאי האישור – יראו את החברה כאילו נתחייבה בהחזרת המענק לפני מתן צו הפירוק ואת מתן צו הפירוק כמתן הודעה לחברה להחזיר את המענק בצירוף ריבית פיגורים, מיום קבלתו, תוך 30 יום ממתן הצו, זולת אם החליטה המינהלה שלא לבטל את המענק או לבטל רק מקצתו.

(ג) הושג מענק על יסוד הודעות כוזבות או מטעות ביודעין, תבטלו המינהלה, ובעל המפעל יהא חייב להחזירו תוך שלושים יום מיום שבשלחה לו הודעה על הביטול, בתוספת 100% מסכמו ובצירוף ריבית פיגורים מיום קבלתו.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מכל דין אחר.

11. במקום סעיף 94 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 94

94. (א) הזכות למענק כאמור בפרק הששי נתונה לבעל מפעל אם –

”תקופת הזכות למענק

(1) קיבל אישור כמפעל מאושר בין יום ד' בטבת תשל"א (1 בינואר 1971) לבין יום כ"ב בתמוז תשל"ה (1 ביולי 1975) וביצע את התכנית עד יום י"ד בתמוז תשל"ז (30 ביוני 1977).

(2) הגיש בקשה לקבלתו לא יאוחר מאשר שמונה-עשר חודש מיום שבוצעה התכנית, או לא יאוחר מששה חדשים מיום כניסת האישור לתקפו אם המינהלה דחתה את כניסת תקפו של האישור לתקופה העולה על שמונה-עשר חודש מיום גמר ביצוע התכנית.

(ב) לענין סעיף זה, בצווע –

לגבי מכוונות וציוד – כשהגיעו לתחום המפעל;
לגבי בניה ופיתוח קרקע – סיומם למעשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

יותיו, והיה אם לא יוכיח זאת – יבוטל מאליה המענק ובעל המפעל יהא חייב להחזירו בצירוף ריבית בשיעור המכסימלי שנקבע לגבי ריבית פיגורים.

(2) החלפת סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) נעשתה כדי להתאים את הנוסח לתיקון בענין ביטול המענק.

סעיף 11 סעיף 94 לחוק העיקרי קובע כך:

”94. הזכות למענק כאמור בפרק הששי אינה נתונה אלא לבעל מפעל שקיבל אישור כמפעל מאושר לפני ד' בטבת תשל"א (1 בינואר 1971) ורק בשל בכסים שהיו לנכסי המפעל ופיתוח קרקע שבוצע לאחר י"ב בתמוז תשכ"ו (30 ביוני 1966) ולפני י"ט בתמוז תשל"ב (1 ביולי 1972) (להלן בסעיף זה – תקופת השקעה), ובשל בנין תעשייתי שבנייתו נגמרה לפני יום י"ט בתמוז תשל"ב (1 ביולי 1972).

רשאית המינהלה להחליט על ביטול המענק, כולו או מקצתו.

(ב) סכום המענק שבוטל כאמור בסעיף קטן (א), חייב בעל המפעל להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, או במועד מאוחר יותר שתקבע המינהלה, בצירוף ריבית מיום קבלת המענק בשיעור המכסימלי המתיר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

לפי סעיף זה, כדי שהמינהלה תוכל לבטל מענק שנתנה לבעל מפעל מאושר, עליה להוכיח שבעל המפעל לא קיים את הוראות החוק והתקנות שהותקנו על פיו, שלא ביצע את התכנית או שלא קיים את תנאי האישור.

דבר זה מצריך מעקב פעיל וכן דרישה להמצאת ההוראות השונות. כדי להקל על המעקב מוצע לקבוע כי בעל המפעל הוא שיצטרך להוכיח, במועדים שייקבעו לשם כך בכתב האישור, כי אכן קיים את חובותיו והתחייבו-

12. בתוספת לחוק העיקרי, במקום השיעורים שליד "מכונות וציוד אחר" יבוא "30% תיקון התוספת 20%; 15%".

13. (א) תחולתן של הוראות חוק זה, פרט לסעיף 5, היא לגבי מפעלים שאושרו אחר־ג' בטבת תשל"א (31 בדצמבר 1970).

(ב) תחילתו של סעיף 5 היא משנת המס 1968.

14. (א) מי שהגיש בקשה לאישור עד יום ג' בטבת תשל"א (31 בדצמבר 1970) והאישור יינתן לו לאחר התאריך האמור, יהא זכאי לפטורים, להנחות ולהקלות (להלן – הטבות) שהיו בתקפם לפני תחילתו של חוק זה או להטבות שלפי חוק זה – לפי בחירתו.

(ב) מי שקיבל אישור לפני תחילתו של חוק זה ולא הספיק לבצע את התכנית עד יום כ"ו בטבת תשל"ג (31 בדצמבר 1972), אך הוכיח למינהלה כי ביצע התכנית נעשה באופן סביר, רשאית המינהלה, לאשר לו את המענק כולו או חלקו לפי החוק העיקרי, על אף האמור בסעיף 94 כנוסחו לפני תחילת חוק זה.

דברי הסבר

הנסיון הוכיח כי תקופה של שנה וחצי היא קצרה מדי לביצוע תכנית, ועל כן מוצע לקבוע לכך עתה תקופה של שנתיים.

סעיף 12 שיעורי המענק הקבועים כיום בתוספת לחוק לגבי מכונות וציוד אחר הם כלהלן: באזור פיתוח א' – 33%; באזור פיתוח ב' – 25%; באזור אחר – 20%.

מוצע להפחית את השיעורים: באזור פיתוח א' – ל-30%; באזור פיתוח ב' – ל-20%; ובאזור אחר – ל-15%.

לענין זה, "זכאים" שהיו לזכאי המפעל ו"פיתוח קרקע שבוצע" בתקופת ההשקעה –

(1) לגבי מכונות וציוד – כשהם הגיעו לתחום המפעל תוך תקופת ההשקעה;

(2) לגבי בנינים ופיתוח קרקע – כשתחילתם וסיומם של הבניה או הפיתוח הם תוך תקופת ההשקעה.

לפי זה, מפעלים שיאושרו החל מיום 1 בינואר 1971 לא יהיו זכאים למענק. מכיון שמסתבר כי מאז החלף במתן המענק גדל היקף ההשקעות במידה ניכרת, מוצע להאריך את התקופה למתן המענקים בארבע וחצי שנים נוספות.

